

HET OUDE SPOOR

Leo Oosterom

(Artikel in: Geruchten)

Wandelen in Schotland betekent je eigen weg zoeken, want er is geen spoor. Of toch. Ineens strekt een rechte baan zich voor ons uit, kruist zelfs de rivier met een oud, sierlijk viaduct. We zijn op een van de verlaten Schotse spoorwegen gestuit. De spoorbaan heeft de jaren zonder noemenswaardige schade getrotseerd. De glorietijd van de spoorwegen duurde maar kort in deze regio. Ineens bleek de trein niet meer het meest geschikte vervoermiddel. De toekomst was aan de meer flexibele auto. Wat met zoveel zorg en moeite voor de eeuwigheid was gebouwd, bleek geen eeuwigheidswaarde te hebben.

Terwijl ik daar zo liep dacht ik aan de kerk. Ook voor de eeuwigheid gebouwd. Met zoveel toewijding in stand gehouden. Maken we niet dezelfde vergissing die de spoorwegen in de negentiende eeuw maakten: men kon zich modern vervoer niet anders voorstellen dan vervoer per rails, en daarom bouwden ze voor de eeuwigheid. Terwijl de blijvende factor niet het middel van vervoer was, maar de behoefte aan vervoer, de mobiliteit zelf.

Ik raak er steeds meer van overtuigd dat niet de kerk in haar huidige vorm eeuwigheidswaarde heeft, maar datgene waar zij voor staat: de verbindende ontmoeting met God in Christus. Ik geloof dat er altijd een gemeenschap van gelovigen zal blijven bestaan, maar niet noodzakelijk in de vorm van onze huidige kerken, Zoals er in de moderne maatschappij altijd behoefte aan mobiliteit zal zijn, maar niet noodzakelijk in de vorm van treinen of zelfs auto's.

Geen eeuwigheidswaarde dus voor het instituut kerk. Dat is nogal wat. Maar wat dan? Gaan we de kerk afschaffen? Wanneer? En wie beslist dat? En wat met al die mensen die restloos investeerden in de kerk? Ga je die ineens vertellen dat ze ernaast zaten? En wat ga je dan wél doen? Kan ik als dominee zelf wel werkzaam blijven in een instituut waarvan ik de toekomst somber inzie? Om met dat

laatste te beginnen: ja dat kan ik, omdat ik geloof in datgene waar de kerk ook nu voor staat: de ontmoeting met God. Maar het doet me tegelijk om me heen zien naar andere en nieuwe wegen van ontmoetingen met God en elkaar. Ik werk hier in het besef van de voorlopigheid van het middel 'kerk', en de eeuwigheid van de kernzaak: 'God die ons opzoekt'. Ik voel me soms als een conducteur in een Schotse trein tegen het midden van de 20e eeuw: met pijn in het hart over het slinkende aantal mensen in de coupé van mijn trein, maar met een open blik naar buiten, zoekend of er al nieuwe wegen worden aangelegd.

Daarnaast geloof ik niet in het zomaar afschaffen van kerken. Zulke processen gaan langzaam en zijn moeilijk te sturen. Vergeet niet dat spoorverbindingen pas werden afgeschaft, toen de mensen al lang in auto's zaten. Het alternatief was er al en het was overtuigend.

Mensen werden niet de trein uitgestuurd de auto in. Daar kozen ze doorgaans zelf voor. Misschien zal er een beperkte toekomst zijn voor een deel van de huidige kerk, zoals een enkele visionair een deel van de Schotse sporen wist te behouden voor het nageslacht. Maar betekent dat dan dat de kerk een museum wordt, een gezellig spiritueel uitje voor hen die na ons komen, een nostalgische wandeling langs de memory lane van de Christelijke religie? Of zal het

zijn zoals tijdens onze Schotse wandeling:
ineens vaste grond onder de voeten, een
verrassende, bemoedigende ontmoeting met
fundamenten die gelegd werden voor de

eeuwigheid, en die iets van die eeuwig-
heidswaarde in zich blijven dragen en
ontzag overbrengen?

Ds. Leo Oosterom is predikant te Helmond.